

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНА ПАРАДИГМА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 20-й річниці створення кафедри аудиту

10 грудня 2020 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**Облік, аналіз, аудит та оподаткування:
сучасна парадигма в умовах сталого розвитку**

*Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 20-й річниці створення кафедри аудиту*

10 грудня 2020 року

УДК 657(082)
О-17

*Рекомендовано до видання
Вченою радою факультету обліку та податкового менеджменту
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Протокол № 4 від «11» грудня 2020 року*

Редакційна колегія

Бондар М.І. — голова редакційної колегії, д.е.н, професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;
Кіндрацька Л.М. — д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;
Петрик О.А. — д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;
Шигун М.М. — д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;
Слободяник Ю.Б. — відповідальна за випуск, д.е.н., професор, професор кафедри аудиту ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

О-17 Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку : зб. Матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 20-й річниці створення кафедри аудиту; 10 грудня 2020 р. Київ, КНЕУ, 2020. 587 с.
ISBN 978-966-926-353-7

У збірнику подано тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку» (10 грудня 2020 року), присвяченої 20-й річниці створення кафедри аудиту. У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

З М І С Т

Привітання учасникам конференції 13

Розділ 1. Парадигма бухгалтерського обліку в умовах дії концепції сталого розвитку

<i>Kister A.</i>	Zrównoważony rozwój jako kierunek rozwoju rachunkowości w zarządzaniu Przedsiębiorstwem.....	20
<i>Konon B.</i>	Features of stock accounting at restaurant business enterprises in conditions of sustainable development.....	22
<i>Renkas J.</i>	Teoria rachunkowości w gronie nauk naturalnych.....	25
<i>Szadziwska A., Spigarska E.</i>	Wiarygodność i przejrzystość raportowania niefinansowego zakładów ubezpieczeń na przykładzie PZU.....	29
<i>Безручук С.Л.</i>	Зміна в якісних характеристиках бухгалтерської інформації в Україні в умовах пандемії COVID-19.....	31
<i>Бірюк О.Г.</i>	Особливості обліку загальнопромислових витрат в будівельних організаціях.....	32
<i>Бразілій Н.М., Тертична І.В.</i>	Концептуальні підходи до визначення економічної сутності фінансових результатів в міжнародній і вітчизняній практиці.....	35
<i>Бурдик О.Ю.</i>	Запровадження нової парадигми обліку в АТП, що здійснюють пасажирські перевезення.....	38
<i>Воськало Н.М., Воськало В.І.</i>	Розрахунки з нерезидентами: бухгалтерський та податковий аспекти.....	40
<i>Гавриленко В.О.</i>	Облік як засіб забезпечення комунікативних зв'язків у досягненні цілей сталого розвитку.....	43
<i>Гавриленко Я.В. Герасимович І.А.</i>	Облік персоналу у досягненні цілей сталого розвитку..... Бухгалтерський інжиніринг як новий механізм оперативного управління підприємством.....	45 47
<i>Гук В.В.</i>	Методологічні положення формування корпоративної облікової політики в кластері.....	49
<i>Гордієнко Л.П.</i>	Ініціювання обліку екологічних витрат згідно з концепцією сталого розвитку.....	52
<i>Гринь В.П.</i>	Парадигмальна модель розвитку науки Т.С. Куна в бухгалтерському обліку: перспективи застосування.....	54
<i>Дзюба О.М.</i>	Стан та перспективи аудиту звітності зі сталого розвитку підприємств в Україні.....	56
<i>Івахів А.Б.</i>	Завдання бухгалтерського обліку у світлі концепції сталого розвитку.....	59
<i>Костякова А.А.</i>	Інтегрована звітність: значення та шляхи впровадження в умовах сталого розвитку.....	61
<i>Крпін М.С.</i>	Вплив технологічних особливостей вугільної промисловості на організацію обліку витрат.....	63
<i>Кузуб М.В., Онопрієнко Ю.В.</i>	Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку.....	66
<i>Куцик П.О.</i>	Звіт з управління і корпоративна соціальна відповідальність: вимоги сьогодення.....	69
<i>Кушмэунсэ Р.Г., Цугульски Ю.Л.</i>	Влияние коронавируса COVID-19 на принцип непрерывности деятельности.....	72

<i>Левицька С.О., Осадча О.О. Маркевич Л.С.</i>	Ідентифікація функції корисності активів в процесі оцінки економічної вигоди.....	75
<i>Мороз Ю.Ю.</i>	Проблематика та особливості організації обліку витрат органічного сільськогосподарського виробництва в Україні..	79
<i>Овсюк Н.В.</i>	Проблеми застосування планів рахунків бухгалтерського обліку суб'єктами господарювання в Україні.....	81
<i>Огійчук М.Ф. Озеран А.В. Павелко О.В.</i>	Оприлюднення фінансової звітності підприємств: проблеми та перспективи.....	83
<i>Пасенко В.В.</i>	Правове забезпечення обліку власного капіталу.....	86
<i>Пенез О.В., Кретова Н.О. Пилипенко А.А., Халліфах А.М. Писаренко Т.М., Демчук І.О. Плиса В.Й., Плиса З.П. Поліщук О.М. Примаченко О.Л.</i>	Майбутнє корпоративної звітності: вектори змін.....	89
<i>Свирида О.В.</i>	Управлінська звітність будівельних підприємств та напрями її розвитку.....	91
<i>Семенішена Н.В.</i>	Управління витратами підприємства в умовах забезпечення сталого розвитку підприємств.....	93
<i>Сиротенко Н.А.</i>	Облікова політика як інструмент впливу на фінансовий результат діяльності підприємства.....	96
<i>Слободян В.Д.</i>	Розвиток інжинірингового підходу в організації обліку та інтегрованого звітування підприємств.....	98
<i>Смірнова І.В., Смірнова Н.В. Суліменко Л.А., Малюга Н.М. Сьомочкіна І.М. Талько Т.В. Тарасюк М.М.</i>	Методичні підходи до організації обліку виробничих запасів.....	101
<i>Фатенок-Ткачук А.О. Ходзицька В.В.</i>	Облікове забезпечення операцій в мікрологістичних системах.....	103
<i>Чередніченко Т.В.</i>	Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами.....	106
<i>Чік М.Ю.</i>	Неоплачувані відпустки: особливості використання та документального оформлення.....	109
<i>Чиж В.І.</i>	Способи поліпшення обліку готової продукції та її реалізації на підприємстві.....	111
<i>Швець В.Є.</i>	Інституційний підхід до розвитку бухгалтерському обліку: реалії.....	113
	Інформаційна цінність Звіту про управління.....	116
	Про трактування термінів "активи" як об'єктів бухгалтерського обліку.....	120
	Розвиток екологічного бухгалтерського обліку в межах теорії сталого розвитку.....	122
	Особливості діяльності стартапів та їх облікове забезпечення.....	124
	Роль торгових марок в управлінні підприємствами.....	127
	Бухгалтерський облік: зміни в цифрову епоху.....	129
	Теоретичні основи та переваги впровадження електронного документообігу.....	131
	Інформаційне забезпечення результатами облікових процедур у стратегічному плануванні.....	133
	Глобальні принципи управлінського обліку: концептуалізація корпоративної бізнес-моделі.....	135
	Роль стратегічного планування в системі управління підприємством в умовах сталого розвитку.....	138
	Використання традиційних методів управлінського обліку витрат в умовах провадження lean обліку.....	140
	Облікова інформація в оцінюванні досягнення цілей сталого розвитку.....	142
	Українська парадигма бухгалтерського обліку: витоки і умови формування.....	144

Поліщук Олег Миколайович,
*к.е.н., ст. викладач кафедри обліку і оподаткування,
Уманський національний університет садівництва,
м. Умань, Україна*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Витрати є важливою не тільки економічною, але й обліково-аналітичною категорією, яка істотно впливає на обсяги та динаміку прибутку. Тому здійснення дієвого контролю витрат виробництва з метою постійного зниження їх величини стає однією із важливих задач системи управління виробництвом на підприємстві. Проблема управління витратами є однією з найактуальніших, найскладніших для кожного суб'єкта господарювання, адже від рівня і динаміки витрат залежать не тільки фінансові результати окремих підприємств та їх структурних підрозділів, але й ефективність формування національного доходу на рівні держави загалом. Зважаючи на те, яку роль відіграють витрати у вирішенні цього завдання, постає потреба побудови ефективної системи управління витратами підприємства.

Дослідженню обліку та контролю витрат виробництва у сільськогосподарських підприємствах присвячені праці вітчизняних і зарубіжних вчених та науковців. Однак, варто зазначити, що дана тематика залишається актуальною, є ще не зовсім розкритою та потребує подальших досліджень.

Розвиток теорії витрат має багатовікову історію, в якій слід виділити три основні етапи. Початок першого, який обумовлювався необхідністю фіксування, обліку і контролю витрат, спричинених господарськими потребами, традиційно належать до доби існування Стародавнього Єгипту та Вавилону, в яких вже здійснювалося нормування витрат. Їх норми визначалися дослідним шляхом і охоплювали основні ресурси [2].

Витоками другого етапу розвитку вчення про витрати стали праці А. Сміта та Д. Рікардо. Зокрема, перший з них ввів поняття абсолютних витрат, під якими він розумів заробітну плату за витрачену працю, прибуток та ренту. Натомість Д. Рікардо до витрат відносив заробітну плату і прибуток. При цьому на його думку ренту не можна вважати елементом витрат. Також він вважав, що до вартості продукції слід включати не лише працю, затрачену на її виробництво, але й витрати на засоби виробництва. При цьому ним було закладено підвалини теорії альтернативних витрат [4].

Третій етап розвитку вчення про витрати характеризується використанням у ній математичних методів. Зокрема, на початку ХХ ст. неокласики сформуливали виробничу функцію, яка спиралася на визнанні існування економіки за принципом порівняння витрат та результатів.

Для сучасного етапу розвитку теорії витрат притаманна поява спеціальної галузі знань «менеджменту витрат», що спирається на цілеспрямоване

управління витратами за їх видами, місцем формування й носіями та передбачає постійний контроль рівня останніх та стимулювання його зниження. Він має функціональний та організаційний аспекти і нараховує у своєму складі такі підсистеми: пошуку і виявлення чинників економії ресурсів; нормування й планування витрат окремих видів ресурсів; обліку та аналізу; стимулювання економії ресурсів і зниження виробничих витрат.

Розвиток ринкових відносин в Україні зумовив зростання низки проблем щодо регулювання витрат, які грають важливу роль в управлінні господарством. Адже основний принцип ведення бізнесу будь-якого підприємства – здійснення діяльності таким чином щоб понесені витрати не перевищували доходів. І саме правильність ведення обліку витрат на підприємстві відіграє не останню роль для цілей управління підприємством.

З метою економічного аналізу все більшого значення набуває система оцінок господарської діяльності у плані: окупності витрат, розрахунку рівня виробництва, який би це забезпечував, рівень конкурентоспроможності підприємства, виробництва та конкретних видів продукції на основі показників запасу фінансової міцності. Головним завданням при цьому залишається розробка форми таких облікових реєстрів, які б з одного боку – давали можливість проводити розширений економічний аналіз; а з іншого – не суперечили нормам чинного законодавства. Тому ми пропонуємо в якості удосконалення на базі Виробничих звітів діючої форми застосовувати перегруповання витрат за статтями у розрізі двох груп: постійних і змінних.

Торкнувшись аналізу і оцінки рівня виробничих витрат, необхідно повернутися до питання їх нормування. Порівняння норми і факту використаних матеріалів - це перший крок при оцінці рівня витрат, оскільки в разі виявлення значних відхилень будуть з'ясовуватися причини цих перевитрат під час виробництва того чи іншого виду продукції. Окрім аналізу стосовно кількості матеріалів варто також зупинитися на порівнянні цін за якими придбані матеріали протягом цього періоду відносно попереднього. Таким чином, ми чітко встановимо причини, за яких відбулися зміни рівня цих статей витрат.

Наступним кроком в аналізі витрат є аналіз так званих накладних витрат підприємства, тобто це загальновиробничі витрати, адміністративні, збутові, фінансові та інші види витрат підприємства. Ці види витрат не відносяться до виробничої собівартості продукції, а стосуються собівартості реалізованої продукції, тому мають безпосередній вплив на ціну виробу.

Однією із важливих проблем обліку постає питання повноти та своєчасності відображення витрат у системі обліку. Через невчасне висвітлення понесених витрат, керівник не може прийняти рішення щодо подальшого планування діяльності господарства. Якщо інформація щодо витрат, яка повинна слугувати для прийняття управлінських рішень є несвоєчасною, недостовірною або відсутньою, це спричиняє виникнення проблем, як внутрішнім так і зовнішнім її користувачам.

Для її вирішення необхідно удосконалити ведення обліку витрат за такими пропозиціями:

✓ організувати облік витрат за стадіями технологічного процесу, що дозволить визначити внесок керівника від кожного центру відповідальності в загальний розмір витрат дослідного господарства та підвищити відповідальність менеджерів усіх рівнів управління;

✓ бюджетувати доходи і витрати на виробництво продукції, що виробляється, щоб забезпечити рівність кошторисних і фактичних показників та можливість використання управління витратами за відхиленнями для швидкого реагування на зміну ринкових умов і пошуку вигідних комбінацій ціни й обсягу виробництва;

✓ створити систему обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, яка відобразить специфіку господарства;

✓ виявити можливості використання системи калькулювання неповних витрат у виробництві для прийняття управлінських рішень щодо визначення обсягів діяльності і вибору їхніх оптимальних варіантів у розрізі асортименту продукції;

✓ визначити облік та калькулювання собівартості виготовленої та супутньої продукції господарства, що дозволяє підвищити прибутковість.

З розвитком економіки та зростанням кількості господарюючих суб'єктів, важливою умовою виживання підприємства у ринковому середовищі є раціональне управління витратами. Раціонально побудована система управління витратами на підприємстві дозволяє зменшити собівартість продукції (послуг), що виготовляється (надаються), оптимізувати рівень витрат безпосередньо на організацію бізнесу і на даній основі підвищити рівень фінансових результатів. Така система забезпечує більші можливості розширеного відтворення.

Управління витратами потрібно розглядати як комплексну систему, що забезпечує розроблення управлінських рішень, оскільки всі управлінські рішення щодо ефективного використання ресурсів взаємопов'язані та впливають на кінцеві результати підприємства. Знижувати витрати постійно неможливо, оскільки від цього залежить якість продукції та ефективність виробництва.

Список використаних джерел

1. Бандур З.Л. Інформаційні облікові потоки управління витратами виробництва. Розвиток науки про бухгалтерський облік: Збірник тез на Міжнародній науково-практичній конференції. Житомир, 2010. С. 12-17.

2. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. К.: Ника-Центр; Эльга. 2001. 199 с.

3. Лепетан І.М. Формування концепції стратегічного управління витратами сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2017. № 10. С. 20-23.

4. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / пер. с англ. М.: Эксмо. Пресс, 2007. С. 167-285.

Наукове видання

**Облік, аналіз, аудит та оподаткування:
сучасна парадигма в умовах сталого розвитку**

***Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 20-й річниці створення кафедри аудиту***

10 грудня 2020 року

Видано в авторській редакції

Підписано до друку 21.12.20. Формат 60×84/8
Друк. арк. 31,75. Зам. № 20-5653.

Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, № 235 від 07.11.2000)

Тел./факс (044) 537-61-41; тел. (044) 537-61-44
E-mail: publish@kneu.kiev.ua